

Nr 246.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa pensioner, att utgå av affärsdrivande verks medel; given Stockholms slott den 9 mars 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—8:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension, att utgå av affärsdrivande verks medel, åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Postverket.

1:o.

Städerskan vid centralpostkontoret i Malmö Kerstin Strandberg, född Svensson. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Strandberg är född den 17 augusti 1865 och således uppnått en levnadsålder av 68 år;

att hon sedan den 1 juli 1911 eller alltså under omkring 22 $\frac{1}{2}$ år varit anställd såsom städerska vid centralpostkontoret i Malmö;

att städningsarbetet, vilket börjat klockan 4.³⁰ varje morgon, tagit i anspråk en tid av i genomsnitt något över 4 timmar om dagen;

att Strandberg i ersättning för städningsarbetet under åren 1922—1932 uppburit i medeltal omkring 1,150 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått;

att hon utöver inkomsten av nyssnämnda städningsarbete icke har annan inkomst än ersättning, 420 kronor för år, för städning åt ett privat företag i Malmö;

att hon från sin man, vilken sedan år 1910 vistats i Amerika, icke erhåller något underhåll;

samt att hon har tre barn, vilka emellertid icke äro i stånd att bidra till hennes försörjning.

Generalpoststyrelsen har gjort framställning om utverkande av pension åt Strandberg till belopp av 588 kronor för år och därvid anført, bland annat, följande:

Till grund för bestämmande av understödets storlek syntes, såsom i liknande fall tidigare skett, böra läggas de principer, som utformats i 1926 års pensionsutrednings förslag till kungörelse angående rätt till pension för viss arbetarpersonal vid postverket m. fl. verk. Enligt sagda förslag utgjorde pensionsunderlaget för kvinnliga arbetare i anställning, för vilken särskild yrkesutbildning ej krävdes, 756 kronor, vilket belopp emellertid, därest anställningstiden icke uppginge till 30 år, avkortades med $\frac{1}{30}$ för varje fullt år, varmed antalet anställningsår understege 30. Beräknat efter dessa grunder skulle understödet till Strandberg komma att utgå med $(756 - \frac{1}{30} \times 756 =) 579$ kronor 60 öre eller, efter avrundning till närmast högre med tolv jämnt delbara belopp, 588 kronor för år.

Statskontoret har biträtt generalpoststyrelsens förslag.

Även jag tillstyrker, att pension tillerkännes Strandberg. Då jag icke heller vill motsätta mig ämbetsverkens förslag i fråga om pensionsbeloppets storlek, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid centralpostkontoret i Malmö Kerstin Strandberg, född Svensson, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid postverket, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 588 kronor, att utgå av postmedel.

2:o.

Städerskan vid postkontoret i Uppsala Eva Matilda Larsson, född Rick. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Larsson är född den 15 mars 1868 och således uppnått en levnadsålder av 65 år;

att hon sedan den 1 oktober 1909 eller således något över 24 år varit anställd såsom städerska vid postkontoret i Uppsala;

att städningsarbetet tagit i anspråk omkring 4 timmar för dygn, förlagda till tiden mellan klockan 9 e. m. och 6 f. m.;

att Larsson, som tidigare åtnjutit ersättning för städningsarbetet med 900 kronor för år, numera uppbär avlöning med något över 1,200 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgår;

att Larsson utöver inkomsten från postverket icke har någon inkomst eller äger några tillgångar;

samt att hon är änka och icke har några barn.

Generalpoststyrelsen har, med tillämpning av de under nästföregående punkt omförmälda beräkningsgrunderna, hemställt om beredande åt Larsson av pension till belopp av 612 kronor, motsvarande i avrundat tal ²⁴/₃₀ av 756 kronor.

Statskontoret har anslutit sig till generalpoststyrelsens förslag.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid postkontoret i Uppsala Eva Matilda Larsson, född Rick, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid postverket, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 612 kronor, att utgå av postmedel.

3:o.

Städerskan vid centralposthuset i Stockholm Anna Mathilda Wahlenius, född Björklund. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Wahlenius är född den 13 januari 1862 och således uppnått en levnadsålder av 72 år;

att hon enligt förefintliga räkenskapsverifikationer uppburit ersättning såsom städerska vid centralpostkontoret i Stockholm sedan den 1 juli 1912;

att Wahlenius emellertid enligt egna uppgifter — vilka vunnit stöd av uttalanden såväl av den tjänsteman, som under åren 1906—1912 haft tillsyn över städningsarbetet inom centralposthuset, som av Wahlenius' arbetskamrater — börjat sitt arbete som städerska i centralposthuset redan omkring år 1906, därvid hon till en början synes hava vikarierat för andra städerskor, av vilka hon uppburit ersättning för sitt arbete;

att Wahlenius varit sysselsatt med städningsarbetet, vilket verkställdes tidigt på morgonen, under i medeltal 4—4½ timmar om dagen;

att hennes ersättning för städningsbestyret uppgår till 1,500 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgår;

att hon icke åtnjuter annan arbetsinkomst än nämnda ersättning från postverket och i övrigt är medellös;

samt att hon är änka och har fem barn, vilka emellertid icke kunna bidra till hennes uppehälle.

Generalpoststyrelsen har gjort framställning om beredande av pension åt Wahlenius och därvid funnit skäligt, att hennes anställningstid vid postverket räknades från och med den 1 januari 1907. Under sådan förutsättning uppginge hennes tjänstetid hos postverket till omkring 27 år. Med tillämpning av de i nästföregående två punkter omnämnda beräkningsgrunderna borde pensionen åt Wahlenius bestämmas till ($\frac{27}{30} \times 756 = 680$ kronor 40 öre, avrundat till) 684 kronor.

Statskontoret har biträtt generalpoststyrelsens förslag.

I anslutning till ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid centralposthuset i Stockholm Anna Mathilda Wahlenius, född Björklund, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid postverket, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 684 kronor, att utgå av postmedel.

Statens järnvägar.

4:o.

Förre banarbetaren vid statens järnvägar August Westerdahl. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Westerdahl är född den 20 december 1867 och således 66 år gammal;

samt att han under sammanlagt 16 år 17 dagar under tiden 23 september 1914—24 maj 1933 varit anställd såsom ban- och byggnadsarbetare vid statens järnvägar (18:e bansektionen).

Westerdahl har hos Kungl. Maj:t anhållit att varda tillerkänd pension.

Järnvägsstyrelsen har med hänsyn till Westerdahls korta tjänstetid förklarat sig icke kunna tillstyrka pension åt Westerdahl.

Statskontoret har anslutit sig till järnvägsstyrelsens yttrande.

Enligt min mening tala billighetsskäl för att Westerdahl trots sin korta anställningstid tillerkännes någon pension av statsmedel. Jag vill erinra, att enligt det utkast till bestämmelser angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, som utarbetats i samband med det för innevarande års riksdag framlagda förslaget till tjänstepensionsreglemente för arbetare, pension må kunna beviljas efter en anställningstid, motsvarande den tid, varunder Westerdahl utfört arbete för statens järnvägars räkning. Den pension, som jag alltså tillstyrker, synes mig skäligen böra bestämmas till 504 kronor för år och utgå från och med den 1 januari 1934, under vilken månad Westerdahl ingivit sin ansökning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre banarbetaren vid statens järnvägar August Westerdahl må, räknat från och med den 1 januari 1934, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 504 kronor, att utgå av trafikmedel.

Domänverket.

5:o.

Förre extra jägmästaren Carl Esaias Sahlberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sahlberg är född den 6 juli 1876 och således uppnått en levnadsålder av 57 år;

att Sahlberg, som den 19 november 1903 antagits till extra jägmästare, under tiden den 15 januari 1904—23 mars 1905 innehaft särskilda förordnanden såsom assistent hos överjägmästaren i samma distrikt samt i Askersunds och Örebro revir och därunder uppehållit jägmästarebefattning under tillhoppa omkring 2 månader samt från och med den 24 mars 1905 intill utgången av 1908 varit förordnad såsom assistent med arvode i Dalslands revir;

att han antagits till e. o. tjänsteman hos domänstyrelsen den 25 januari 1909 samt under åren 1909 och 1910, med undantag av sammanlagt 11 $\frac{1}{2}$ månader, varunder han åtnjutit sjukledighet, tjänstgjort såsom amanuens å styrelsens kameralbyrå och därunder uppehållit revisorstjänst under sammanlagt 13 dagar;

att han efter utgången av år 1910 på grund av sjukdom icke kunnat mottaga förnyat amanuensförordnande hos domänstyrelsen;

att han sedan år 1911 i sitt hem verkställt renovationer av skogsindelningsplaner m. m. för domänstyrelsens räkning, vilket arbete genom omläggning av skogsindelningsarbetet år 1930 i hög grad reducerats och efter 1933 års utgång fullständigt upphört;

att Sahlbergs inkomster av arbete för domänstyrelsens räkning under nedannämnda år uppgått till följande belopp, nämligen:

år 1928	5,089 kronor,	
» 1929	4,105	» ,
» 1930	3,629	» ,
» 1931	1,410	» ,
» 1932	1,409	» och
» 1933 omkring	300	» ;

att han enligt för honom utfärdade läkarintyg sedan många år lider av svårartad neurasteni med agorafobi (torgskräck), vilken sjukdom gör honom oförmögen att försörja sig med arbete;

samt att enligt ett av kommunalstämmans samt kommunalnämndens ordförande i Viby socken den 28 december 1932 utfärdat intyg Sahlberg, som sedan 20 år lidit av togskräck och haft sitt uppehälle uteslutande av den inkomst, han erhållit genom hemarbete för domänverkets räkning, är medellös och för sitt uppehälle i behov av största möjliga understöd eller pension.

Domänstyrelsen har, med anledning av en av Sahlberg hos styrelsen gjord ansökning, i skrivelse den 28 februari 1933 hemställt om pension åt honom och till stöd härför till en början anfört, bland annat, följande:

Sahlberg kunde ej räkna det antal tjänstår i anställning vid domänverket, att något skäl kunde förefinnas att på grund härav tillerkänna honom pension, desto mindre som han under sin sjuåriga tjänstetid åtnjutit i det närmaste ett helt års tjänstledighet för sjukdom. Styrelsen funne det angeläget att här understryka, att Sahlbergs avgång ur domänverkets tjänst uteslutande berott på hans vacklande hälsa och ingalunda förestavats av någon bristande förmåga att handlägga de ärenden, som blivit honom anförtrodda.

Då domänstyrelsen oaktat den jämförelsevis korta tid, varunder Sahlberg varit anställd vid domänverket, ville förorda ett årligt understöd åt honom, förestavades detta i första rummet av den omständigheten, att Sahlberg alltsedan 1911 verkställt renovationer av skogsindelningsplaner m. m. för styrelsens räkning. Detta arbete, som av Sahlberg utförts till styrelsens fulla belåtenhet, hade varit ett rent renskrivningsarbete, sålunda av helt annan art än det, vartill Sahlberg utbildats, men det enda arbete, varmed han kunnat syssla och varigenom han kunnat skaffa sig och sin familj nödortftig bärgning. Under de tidigare åren och ända fram till början av 1930-talet hade styrelsen i regel kunnat förse Sahlberg med jämnt så mycket arbete, som han hunnit utföra. Från och med år 1930 hade det arbete, som kunnat lämnas Sahlberg, i hög grad reducerats. Någon utsikt för Sahlberg att framdeles erhålla något nämnvärt arbete från domänstyrelsen förefunnes icke. Annat renskrivningsarbete än renovationer hade icke kunnat utlämnas till Sahlberg av den anledningen, att hans hälsotillstånd nödgat honom att bosätta sig på landsbygden. Enär det icke syntes kunna förväntas, att hälsotillståndet någonsin skulle så förbättras att återflyttning till huvudstaden kunde äga rum, bleve det praktiskt taget uteslutet för Sahlberg att bidra till sitt och familjens uppehälle, därest domänstyrelsen, såsom vore att antaga, varit hans enda arbetsgivare.

Beträffande storleken av det pensionsbelopp, som syntes böra tillerkännas Sahlberg, har domänstyrelsen anfört i huvudsak följande:

Understödsbeloppet bör givetvis sättas i relation till antalet tjänstår. Att dessa skola beräknas allenast med hänsyn till den tid, Sahlberg ägde anställning i skogsstaten (respektive domänverket), torde vara uteslutet. Såsom förut anförts uppgår Sahlbergs tjänstår efter denna beräkning till 7 eller, om man vill medtaga tiden ända till dess Sahlberg uteslöts ur domänverkets matrikel, till 21 å 22. Det synes dock styrelsen, som om ett sådant beräkningssätt vore ganska godtyckligt. Författningssenligt skall den extra jägmästare, som under tre på varandra följande år icke innehåft förordnande å tjänstgöring, anses icke längre tillhöra verket. Sahlberg skulle sålunda rätteligen hava bort avföras ur domänverkets matrikel redan från och med år 1915. Att så icke skedde, berodde därpå, att Sahlbergs renskrivningsarbete ansågs vara av beskaffenhet att åtminstone så till vida motsvara instruktionens krav på förordnande å tjänstgöring, att det kunde försvara åtgärden att icke avföra honom ur matrikeln. När sedermera, år 1925, ett sådant avförande ägde rum, föranleddes detta icke av att Sahlbergs arbetsanställning eller arbetsprestation undergått någon förändring utan av en åstundan hos styrelsen att ur matrikeln avföra en var extra tjänsteman, som var förhindrad att mottaga ett erbjudet förordnande.

Styrelsen har ansett sig böra erinra härom för att söka giva stöd åt den uppfattningen, att Sahlbergs tjänstetid vid utgången av år 1932 med lika stor rätt kan beräknas till 29 år som till 7 eller 21 år. Under sådana förhållanden synes det styrelsen väl kunna försvaras, att Sahlberg anses den 31 december 1932 hava uppnått 29 tjänstår.

Då Sahlberg är född den 6 juli 1876, skulle han, därest han innehåft ordinarie befattning vid domänverket, icke uppfyllt de förutsättningar beträffande levnadsålder, som i pensionslagen uppställts för rätt till pension åt ordinarie befattningshavare. De läkarintyg, som bifogats Sahlbergs ansökning, giva emellertid tydligt vid handen, att Sahlberg på grund av sjukdom är för framtiden till tjänstgöring oförmögen. Det synes därför, att Sahlbergs jämförelsevis låga levnadsålder icke bör utgöra hinder för honom att bliva tillförsäkrad någon mindre pension. Vid olika tillfällen ha statsmakterna erkänt det berättigade i att en icke ordinarie statstjänare, som på grund av sjukdom nödgats lämna sin tjänst vid jämförelsevis unga år, kommer i åtnjutande av pension. Styrelsen tillåter sig i detta avseende allenast hänvisa till propositionerna nr 124 och 144 till 1930 års riksdag angående pension åt förre amanuensen i justitiedepartementet E. Lindström, respektive amanuensen hos riksräkenskapsverket E. Lundström.

Vid beräkandet av pensionsbeloppet i båda dessa fall utgick man — med tillämpning av 1926 års pensionsutrednings förslag till ny civil pensionslag — från pensionsunderlaget för manliga icke ordinarie befattningshavare i vederbörande lönegrad, varvid sjukpensionen beräknades till $\frac{3}{4}$ av pensionsunderlaget samt det sålunda framkomna beloppet reducerades med $\frac{1}{10}$ av den anledning att pensionsavgift icke erlagts.

Skulle samma beräkningssätt tillämpas i fallet Sahlberg, komme man till följande pensionsbelopp: $\frac{1,320 \times 3}{4} - \frac{990 \times 1}{10} = 891$ kronor, varvid 1,320 utgör pensionsunderlag för manligt icke ordinarie skrivbiträde och 990 motsvarar $\frac{3}{4}$ av sagda 1,320 kronor.

Härvid har hänsyn tagits till de faktorer, som äro av beskaffenhet att

sänka pensionsbeloppet under det normala. Men det synes styrelsen, som om i nu förevarande fall rättvisa och — framför allt — billighet med fog kunna kräva, att hänsyn även tages till sådana omständigheter, som verka i motsatt riktning.

Dit räknar styrelsen i första rummet den utbildning, som Sahlberg förskaffat sig och vilken förmodligen förr eller senare skulle ha tillförsäkrat honom fast anställning vid domänverket, därest icke sjukdom mellankommit. Detta bittra livsöde torde i mycket hög grad hava bidragit till de ekonomiska svårigheter, med vilka han ständigt haft att kämpa, och vilka nu, när styrelsen icke längre kan lämna honom något arbete, måste bli oöverkomliga. Sahlberg har haft att försörja utom sig själv jämväl hustru och fyra barn. Ätminstone de båda sönerna torde numera kunna reda sig själva, då de hava anställning såsom ritare. Av döttrarna vistas endast den yngsta i hemmet, där hon hittills varit behöflig för att biträda med hushållet. Sahlbergs svaga hälsa har nämligen fört med sig, att hjälp i hemmet från såväl hans hustru som denna dotter varit nödvändig. Fru Sahlberg har även i stor utsträckning måst hjälpa till med renskrivningsarbetet.

Sahlbergs inkomster hava under de senaste tio åren i genomsnitt uppgått till 3,700 kronor. Under de senaste åren hava de på grund av minskad arbetstillförsel varit i ständigt sjunkande, så att för den sista femårsperioden inkomstmedeltalet utgjort per år endast 3,128 kronor.

Dessa uppgifter rörande Sahlbergs inkomster utvisa, att den lönegrad i löneplanen för domänverkets icke-ordinarie tjänstemän, som från ersättningsynpunkt närmast motsvarar Sahlbergs anställning, icke är den första utan någon mellan den sjätte och den sjunde. Beträffande sjätte graden — motsvarande tolfte graden enligt pensionsutredningens förslag — utgör pensionsunderlaget enligt förslaget för manlig icke-ordinarie befattningshavare 2,304 kronor. Med tillämpning av det förut anförda beräkningssättet skulle pensionsbeloppet för Sahlbergs vidkommande bli

$$\frac{2,304 \times 3}{4} - \frac{1,728 \times 1}{10} = 1,556$$

kronor.

Som detta belopp måhända med hänsyn till det relativt okvalificerade arbetet som under åren efter 1910 kunnat beredas Sahlberg, måste anses väl högt, torde efter en annan beräkningsgrund kunna uppnås ett medeltal mellan 891 och 1,556 kronor. Om Sahlberg varit ordinarie skrivbiträde vid domänverket, skulle pensionsunderlaget för honom hava utgjort 1,404 kronor. Under antagande vidare att Sahlberg såsom ordinarie tjänsteman nödgats avgå jämlikt 6 § c) i civila pensionslagen och därvid fått tillgodoräkna sig 29 tjänstår, skulle den honom från och med år 1933 tillkommande pensionen hava utgjort $(1,404 \times \frac{29}{35} =)$ 1,163 kronor. Detta belopp, avjämnat till 1,164 kronor, torde vara det lägsta, som bör ifrågakomma.

Domänstyrelsen har hemställt, att Sahlberg måtte från och med ingången av år 1933, tillerkännas en årlig pension av 1,164 kronor, att utgå från statens domäners fond. Samtidigt har styrelsen gjort framställning om beredande åt Sahlberg av gratifikation i avvaktan på pensionsfrågans avgörande.

Statskontoret har i utlåtande den 31 mars 1933 i pensionsfrågan anført, att det med hänsyn till de särskilt ömmande omständigheterna i förelig-

gande fall syntes förenligt med billighet och rättvisa, att något årligt understöd från statens domäners fond bereddes Sahlberg, som på grund av sin sjukdom icke syntes kunna vidare genom eget arbete försörja sig. Det av domänstyrelsen föreslagna beloppet, 1,164 kronor, vore enligt statskontorets mening icke för högt beräknat.

Genom beslut den 12 maj 1933 har *Kungl. Maj:t* tilldelat Sahlberg en gratifikation av 1,000 kronor, att utgå av de till driftkostnader för statens domäner anvisade medel.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Sahlberg, ehuru han endast omkring 7 år tjänstgjort i direkt anställning hos domänverket, likväl under nära 30 år utfört arbete för verkets räkning och av detta arbete haft sin utkomst. På grund härav och i betraktande av hans sjukdom samt övriga åberopade omständigheter har jag i likhet med de hörda myndigheterna funnit mig böra tillstyrka, att någon pension av statsmedel beredes honom under hans återstående livstid. Beträffande pensionsbeloppet anser jag i likhet med domänstyrelsen, att detta bör avvägas med hänsyn till de jämförelsevis okvalificerade renskrivningsgöromål, som Sahlberg under större delen av sin arbetstid i domänverkets tjänst haft att utföra. Ur denna synpunkt finner jag det av styrelsen föreslagna och av statskontoret tillstyrkta beloppet vara i stort sett väl avvägt; enär emellertid Sahlberg under de första åren av sin anställningstid fullgjort förordnanden, för vilka krävts jägmästarutbildning, synes det skäligt, att beloppet avrundas uppåt till 1,200 kronor för år. Pensionen torde böra bestridas av statens domäners fond. Då Sahlberg under år 1933 erhållit en gratifikation och dessutom, ehuru i mindre utsträckning, utfört arbete för domänstyrelsens räkning, synes pensionen böra utgå från och med ingången av år 1934.

På grund av det anförda får jag hemställa, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre extra jägmästaren Carl Esaias Sahlberg må, räknat från och med den 1 januari 1934, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,200 kronor, att utgå av statens domäners fond.

6:o.

E. o.] kronojägaren] Nils Johan August Jakobsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jakobsson är född den 5 juli 1868 och således 65 år gammal;

att han under tiden 7 november 1906—6 september 1907 varit extra bevakare med arvode inom Jokkmokks revir;

att han från och med den 7 september 1907 till och med utgången av år

1920 varit förordnad såsom extra kronojägare med arvode och under tiden därefter såsom e. o. kronojägare inom Jokkmokks (numera Pärlälvens) revir;

att han under tiden för sin anställning i domänverkets tjänst efter särskilda förordnanden uppehållit kronojägartjänst i nyssnämnda revir under sammanlagt 17 år 7 månader 5 dagar, varav i oavbruten följd under en tid av 17 år 6 månader 5 dagar, nämligen från och med ingången av år 1916 till och med den 5 juli 1933, då han på grund av sjukdom frånträtt förordnandet;

att han således kan åberopa en tjänstetid vid domänverket av 27 år;

samt att han är placerad i tjänstegrupp 5, lönegrupp F, löneklass VII, i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän vid domänverket med en årslön av 3,180 kronor förutom dyrtidstillägg.

Domänstyrelsen har hemställt om utverkande av pension åt Jakobsson och därvid anført, bland annat, följande:

Orsaken till att Jakobsson icke erhållit någon ordinarie befattning vore huvudsakligen att söka däri, att han icke genomgått någon skogsskola. Såsom allenast extra ordinarie tjänsteman ägde Jakobsson icke någon rätt till pension. Vid upprepade tillfällen hade emellertid statsmakterna tillerkänt extra ordinarie kronojägare pension eller årligt understöd. Styrelsen ville i detta avseende hänvisa till av 1933 års riksdag fattade beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 231, p. 6 och 7, framlagda förslag angående pension åt e. o. kronojägarna E. D:son Almgren och P. A. Åberg (bankoutsk. utl. nr 35, p. 7 och 8; riksd. skr. nr 272). Hel pension, beräknad för 35 tjänstår, syntes enligt i sistnämnda pensionsärenden tillämpat beräkningssätt böra utgöra 1,488 kronor. Som Jakobsson icke innehade mer än 27 för pension beräkneliga tjänstår, borde pensionsbeloppet följaktligen bestämmas till $\frac{27}{35}$ av 1,488 kronor eller, efter vederbörlig jämkning av pensionsbeloppet för vinnande av delbarhet med tolv, till 1,152 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts har domänstyrelsen hemställt, att Jakobsson måtte från och med dagen näst efter den, då hans förordnande inom domänverket komme att upphöra, få åtnjuta en årlig pension av 1,152 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Statskontoret har tillstyrkt bifall till domänstyrelsens framställning.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. kronojägaren i Pärlälvens (Jokkmokks) revir Nils Johan August Jakobsson må från och med dagen näst efter den, då hans anställning inom domänverket upphör, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,152 kronor, att utgå av statens domäners fond.

7:o.

E. o. kronojägaren Oscar Öhlund. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Öhlund är född den 12 augusti 1868 och således uppnått en levnadsålder av 65 år;

att han under åren 1901—1911 med undantag för tiden den 1—20 januari 1902 varit extra bevakare med arvode inom Älvsby revir samt under nämnda år innehaft förordnanden såsom t. f. kronojägare under sammanlagt 9 månader 10 dagar;

att han under åren 1912—1920 varit förordnad såsom extra kronojägare med arvode inom Älvsby revir samt från och med ingången av år 1921 innehaft förordnande såsom e. o. kronojägare inom samma revir;

att han således kan åberopa en tjänstetid vid domänverket av 33 år; samt att han såsom placerad i tjänstegrupp 5, lönegrupp D, löneklass VII, i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän vid domänverket sedan den 1 juli 1929 varit berättigad till en årslön av 2,940 kronor förutom dyrtidstillägg.

Domänstyrelsen har hemställt om utverkande av pension åt Öhlund och därvid av skäl, som anförts i styrelsens under nästföregående punkt återgivna utlåtande, föreslagit, att pensionen åt Öhlund måtte bestämmas till $\frac{33}{35}$ av 1,488 kronor eller, efter vederbörlig jämkning av pensionsbeloppet för vinnande av delbarhet med tolv, till 1,404 kronor.

Statskontoret har tillstyrkt bifall till domänstyrelsens framställning.

I anslutning till ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. kronojägaren i Älvsby revir Oscar Öhlund må från och med dagen näst efter den, då hans anställning inom domänverket upphör, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,404 kronor, att utgå av statens domäners fond.

8:o.

Förra skrivbiträdet å Gripsholms revirexpedition Eugenia Josefina (Jenny) Hallberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hallberg är född den 15 mars 1870 och således nära 64 år gammal;

att hon av vederbörande jägmästare varit anställd såsom skrivbiträde å Gripsholms revirexpedition under tillhoppa omkring 21 år, nämligen från och med år 1905 till början av år 1913 samt under tiden 1 januari 1921—31 december 1933, från vilken sistnämnda dag reviret enligt beslut av Kungl. Maj:t indragits;

att Hallberg under åren 1917—1920 tjänstgjort å bränslekommissionens distriktsbyrå i Mariefred;

att hon såsom biträde å revirexpeditionen under de senaste fem åren åtnjutit en avlöning av 2,496 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej utgått;

samt att nämnda avlöning av vederbörande jägmästare utbetalts av medel, som ställts till hans förfogande för bestridande av kostnader för skrivarbete.

Hallberg har hos Kungl. Maj:t anhållit att bliva tillerkänd pension.

Domänstyrelsen har i ärendet anfört, bland annat, följande:

Biträde å revirexpedition antoges enligt gällande avlöningsbestämmelser för extra befattningshavare vid domänverket den 27 augusti 1925 av domänstyrelsen genom utfärdande av antagningsbevis. Jämlikt av styrelsen den 22 september 1924 utfärdat tjänstgöringsreglemente ägde emellertid jägmästare antaga skrivbiträde, varvid dock jägmästarens beslut skulle underställas överjägmästarens granskning. Det stora flertalet biträden torde hava tillsatts på ettdera av dessa båda sätt. Där emellertid ett särskilt förordnat biträde ansetts obehövt, hade Kungl. Maj:t på domänstyrelsens förslag anvisat ett runt belopp till bestridande av kostnaderna för erforderliga skrivgöromål. Ett av jägmästaren i anslutning till tjänstgöringsreglementet antaget biträde vore befattningshavare, visserligen endast extra, vid domänverket, under det att ett biträde, som i likhet med Hallberg anställts oberoende av nämnda reglemente, icke vore befattningshavare vid verket. I fråga om utbildning, åligganden och daglig tjänstgöringstid vore de olika kategorierna biträden emellertid i det stora hela likställda.

Det syntes styrelsen uppenbart, att nyssberörda skillnad i anställningsförhållandena icke kunde vara av sådan principiell betydelse, att det ena biträdet borde tillförsäkras pension och det andra icke. Med denna utgångspunkt ansåge styrelsen sig kunna tillstyrka, att Hallberg, oaktat hon ej i egentlig mening vore eller varit statstjänare, måtte komma i åtnjutande av ett årligt understöd.

Beträffande det pensionsbelopp, som borde beviljas Hallberg, har domänstyrelsen — under åberopande av 1932 års riksdags beslut om pension åt biträdet å Västra Jörns revirexpedition Rosa Nordsvan (prop. nr 68, p. 4; riksd. skr. nr 228, p. 4) — hemställt, att Hallberg måtte tillerkännas en årlig pension å 1,000 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande] förklarat sig icke hava annat att erinra mot domänstyrelsens förslag än att det ifrågasatta pensionsbeloppet borde jämkas till närmast högre med tolv jämnt delbara tal eller till 1,008 kronor.

Då Hallberg haft att utföra samma arbete, som åvilar sådant biträde å revirexpedition, som i enlighet med numera i regel tillämpad anställningsform antagits direkt av domänverket, synes mig ur saklig synpunkt befogat, att Hallberg kommer i åtnjutande av pension.

Under åberopande härav och då jag icke har någon erinran mot myndigheternas förslag beträffande pensionsbeloppet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra skrivbiträdet å Gripsholms revirexpedition Eugenia Josefina (Jenny) Hallberg må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnat sin anställning å revirexpeditionen, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,008 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—8:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:
John O. Karlsson.
